

вибір операцій для досягнення мети конкретної дії та правильного виконання цієї дії. Для виконання операції суб'єкт повинен мати певні уміння і навички, а також докласти вольові й емоційні зусилля. Тому до внутрішньої структури компетентності входять знання, пізнавальні та практичні вміння і навички, мотивація, ставлення, цінності й етичні норми, емоції та вольові зусилля.

На підставі цього внутрішню структуру компетентності можна подати у вигляді сукупності компонентів: мотиваційного, когнітивного, діяльнісного, ціннісно-рефлексивного, емоційно-вольового.

Список використаної літератури

1. Психология развивающейся личности : под ред. А.В. Петровского. - М.: Педагогика, 1987. - 240 с.
2. Самоненко Ю.А. Психология и педагогика: [учеб. пособ. для вузов] / Ю.А.Самоненко. - М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2001. - 277 с.
3. Трубачева С.Е. Умови реалізації компетентнісного підходу в навчальному процесі / С.Е. Трубачева // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи (Бібліотека з освітньої політики) ; за заг. ред. О.В. Овчарук. - К.: К.І.С., 2004. - 112 с.

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ГІГІЄНА ТА ЕКОЛОГІЯ»

Саргош О.Д., Катрушов О.В., Матвієнко Т.М., Філатова В.Л., Неченаєва Л.В.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Розкрита можливість використання інтерактивних методів навчання у вищому медичному навчальному закладі. Акцентовано увагу на особливості впровадження інтерактивних методик при викладанні дисципліни «Гігієна та екологія».

Ключові слова: пасивні методи навчання, активні методи навчання, інтерактивні методи навчання.

Питання активізації навчання студентів належить до найбільш актуальних проблем сучасної педагогічної науки і практики. Реалізація принципу активності в навчанні має велике значення, оскільки від неї залежить результат навчання, розвитку і виховання студентів.

Приєднання України до Болонського процесу передбачає суттєву реорганізацію структури навчального процесу, вдосконалення методики викладання, напрацювання нових підходів у організації навчання. Формування потенційних можливостей сьогоденного студента і майбутнього спеціаліста пов'язане з удосконаленням власне процесу навчання, спрямованого на активізацію розумової діяльності студента, розвитку його творчого мислення

З метою глибокого і повного оволодіння матеріалом вишівських навчальних програм студентам необхідно постійно поглиблювати свої знання, виробляти навички дослідника, активізувати пізнавальну діяльність.

У педагогіці відомі численні класифікації методів навчання. Традиційно в ній виділяють три методи:

– пасивні: студенти виступають у ролі «об'єкта» навчання, а викладач - джерелом знань (студенти мають засвоїти і відтворити матеріал, що надається їм викладачем). Основні методи - лекція, опитування;

– активні: студенти є «суб'єктами» навчання, вони виконують творчі завдання, вступають у діалог із викладачем. Основні методи - творчі завдання, питання від студента до викладача і від викладача до студента;

– інтерактивні: навчання побудоване на взаємодії всіх, хто навчається, включаючи викладача. Ці методи навчання найбільше відповідають особистісному підходу, тому що вони припускають взаємне навчання (колективне, навчання в співробітництві), причому і студент, і викладач стають суб'єктами навчального процесу. У цьому разі викладач виступає в ролі організатора процесу навчання, лідера групи, творця умов для ініціативи студентів.

Традиційне навчання ставить перед собою мету: передача студентам і засвоєння ними якомога більшого обсягу знань. Викладач транслює вже осмислену і диференційовану ним самим інформацію, визначає навички, які необхідно, з його погляду, виробити в студента. Завдання студентів - якомога повніше і точніше відтворити знання, які їм надав викладач. Отримані в процесі такого навчання знання мають енциклопедичний характер, становлять собою визначений обсяг інформації з предметів.

У контексті інтерактивного навчання знання набувають інших форм. З одного боку, вони становлять собою визначену інформацію з предмета, теми, питання. Особливістю цієї інформації є те, що студент одержує її не у вигляді вже готової системи від викладача, а в процесі власної активності. Викладач має створювати ситуації, в яких студент активний, у яких він запитує, діє. У подібних ситуаціях він разом з іншими набуває здатності, яка дозволить перетворювати в знання те, що зазвичай складало проблему чи перешкоду. З іншого боку, студент у процесі взаємодії на занятті з іншими студентами, викладачем опановує системою випробуваних (апробованих) способів діяльності стосовно себе, соціуму, світу взагалі, засвоює різні механізми пошуку знань. Тому знання, отримані студентом, є одночасно й інструментом для самостійного їхнього здобуття.

Таким чином, мета інтерактивного навчання - це створення викладачем умов, у яких студент сам буде відкривати, здобувати і конструювати знання. Це є принциповою відмінністю цілей активного навчання від цілей традиційної системи.

Інтерактивний метод («Inter» - взаємний, «act» - діяти) означає взаємодіяти, перебувати в режимі бесіди, діалогу з ким-небудь. Методи інтерактивного навчання орієнтовані на широку взаємодію студентів не тільки з викладачем, а і один з одним і на домінування активності студентів у процесі навчання. Основними складовими інтерактивних занять є інтерактивні вправи і завдання, які виконують студенти. Важлива відмінність інтерактивних вправ і завдань від звичайних у тому, що, виконуючи їх, студенти не тільки і не стільки закріплюють уже вивчений матеріал, скільки вивчають новий. Методи інтерактивного навчання можна застосовувати як фрагмент заняття для досягнення певної мети або ж проводити ціле заняття.

Упровадження інтерактивних методик у викладанні фахових дисциплін дає змогу створити комфортні умови навчання, за яких кожен студент буде відчувати свою успішність, професійну спроможність. Студент стає співавтором лекції, семінарського та практичного заняття, це спонукає його до творчої роботи і формує особисту позицію щодо сприйняття змісту навчання.

Під час викладання дисципліни «Гігієна та екологія» разом з традиційними методами навчання використовуються інтерактивні – фронтальні та групові. Фронтальні методи інтерактивного навчання передбачають спільну роботу і взаємонавчання всіх студентів у аудиторії. Найчастіше з них використовуються мікрофон, незакінчені речення, мозковий штурм, екскурсії. Групове навчання передбачає взаємодію учасників малих груп: навчаючи - вчусь, рольові ігри, акваріум тощо.

Оскільки студент одержує знання в основному за рахунок творчої самостійної роботи, викладач перетворюється на організатора роботи. Таким чином, викладачу перш за все необхідно забезпечити своїм студентам доступ до навчальної літератури, використовуючи різні носії інформації: паперові, електронні, мультимедійні та доступ до Інтернет - ресурсів.

Наприклад, при вивченні теми «Гігієна дітей і підлітків» фрагментарно застосовується метод інтерактивного навчання «мікрофон».

Перший етап. Перед проведенням лекції студентам надається опорний конспект у електронному вигляді для самостійного опрацювання матеріалу. За допомогою Інтернету (адреса сайтів надається) студент вивчає нормативно-інструктивні документи, електронні посібники, статті тощо. Таким чином, на першому етапі студент, використовуючи способи пізнання, вивчає певний об'єкт, знаходить і створює знання про нього, одержує власний освітній продукт.

Другий етап. Під час проведення лекції ставиться завдання «Методи оцінки стану здоров'я та фізичного розвитку дітей та підлітків». Студенти швидко по черзі висловлюють свої думки, передаючи один одному уявний «мікрофон», це дає можливість зіставити здобуті знання зі знаннями своїх одногрупників.

Третій етап. По закінченні обговорення викладач або студент, який добре володіє цим питанням, робить висновок щодо особливостей оцінки стану здоров'я та фізичного розвитку дітей і підлітків.

Під час проведення практичних занять використовується метод «навчаючи – вчусь». Наприклад, кільком студентам показується порядок проведення оцінки фізичного розвитку дітей і підлітків сигмальним методом, а кожен із них пояснить цей же матеріал іншим кільком студентам.

Для активізації пізнавальної діяльності студентів використовується екскурсійний метод.

Найбільшою перевагою, на нашу думку, інтерактивного навчання є те, що під час такого навчання студент перестає бути об'єктом, а стає суб'єктом навчання. Це забезпечує внутрішню мотивацію навчання, що сприяє його ефективності.

Підбиваючи підсумок, варто вказати, що інтерактивне навчання дозволяє різко збільшити відсоток засвоєння матеріалу, а також веде до розвитку професійних і особистісних якостей студентів, у тому числі росту активності, критичного мислення, розвитку здібностей до аргументації своєї думки, посилення відповідальності за ухвалення рішення, формування здатності до співробітництва і командної роботи, розвитку здатності до подальшої самоосвіти, - тобто всіх тих якостей, які повинен мати сучасний фахівець.

Список використаної літератури

1. Нетрадиционные методы преподавания социологии : [учеб.-метод. пособ. для препод. социологических дисциплин] ; под ред. И.Д. Ковалевой. – Харьков : ХГУ, 1997. – 243 с.
2. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / [Полат Е.С., Бухаркина М.Ю., Моисеева М.В., Петров А.Е.]. – М. : Изд. Центр «Академия», 2005. – 272 с.
3. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. [навч. посіб.] / З.І. Слєпкань. – К. : Вища школа, 2005. – С.14.